

Index Rerum, & Verborum.

facta descendenti ultimi possessoris de bonis talis maioratus, quousque valida, & quadam circa hoc. 630. num. 4.
Maioratus in eisdem, si filius primogenitus moriatur in bello relicto filio nepote ultimi possessoris, talis nepos praefertur patrio, filio eiusdem possessoris. 630. num. 5.
Maioratus eiusdem possessor, & filius eius primogenitus si eodem bello, aut ex eadem ruina, vel infortunio alio pereant, quis in maioratu succedat. Et in dubio quis ante quem perierit, quis praesumatur ante alium perisse. ibid. nu. 6.
Maioratum eorumdem licet incapaces sint initiati ordinibus sacris, religiosi, aut aliaratione exempti a iurisdictione regia, filij tamen eorum legitimi, in successione aut ultimo possessor, praeserendi videntur patrio. ibid. nu. 7.
Maioratus in Lusitania de bonis patrimonialibus locus non est representationi, ac proinde patrius nepoti praefertur, etiam in linea descendenti, atque esto tui non nati sit, quam nepos. 631. nu. 1.
Maioratus in eisdem filia ultimi possessoris, etiam minor natus, excludit nepotem ex filio, quando aliud non disposuit institutor maioratus. 631. nu. 2.
Maioratus in eisdem masculus minor natus excludit feminam eiusdem gradus maioratus natu. ibi. nu. 3.
Maioratus in eisdem, si defunctis parentibus succedant nepotes ex varijs filijs, & filiabus, maior natus praefertur ceteris. Si autem contingeret duos esse aequalis omnino aetatis, nepos ex filio praeponeatur nepoti ex filia, & nepos ex filio maiori natus, praeponeatur nepoti ex filio minori natus. ibi. nu. 4.
Maioratus in eisdem, si filius maior natus moreretur in prelio, nepos ex illo praefertur patrio. ibi. nu. 5.
Maioratus in eisdem, si ultimus possessor, & primogenitus pereant eodem naufragio, aut eadem ruina, & excludit patrem, vel vno momento perisse ante filium, succedit nepos, & excludit patrum. Si vero constet filium obisse prius, succedit patrum, & excludit nepotem. In dubio praesumatur perisse simul, & succedit patrum. Ad alios effectus, filius impubes praesumitur perisse ante parentem, impubes post parentem. ibi. nu. 6.
Maioratus in eisdem ante omnia est standum dispositioni institutoris, illaque est primo consulenda. Duae etiam expenduntur clause diuersarum institutionum. ibid. num. 7.
Maioratum regni Castellae in successione, siue illi sint de bonis patrimonialibus, siue de bonis corone regni, praefertur consobrinus ultimi possessoris, & sobolis illius, & in horum defectum, consobrinus, & sobolis illius, patrio eiusdem ultimi possessoris. 633. nu. 2.
Maioratum Lusitanorum de bonis patrimonialibus in successione, patrius ultimi possessoris praefertur consobrinis eiusdem ultimi possessoris. In maioratibus vero de bonis corone regni non succedunt transuersales. 633. nu. 3.
Maioratu immediate vocatus, si tempore delationis maioratus conceptus iam sit, succedit in illo. 634. nu. 2.
Maioratum non esse in pendentibus, sed irrevocabiliter perit vere ad eum, qui tempore delationis maioratus inter existens, fuerit immediatus vocatus, quibus argumentis suadeatur. 634. nu. 3.
Maioratum esse in pendentibus conceptoque post delationem maioratus, qui proximus vocabatur, ipsum succedere

& excludi alium, quibus argumentis suadeatur. ibid. num. 4.
Maioratus quando censendus sit suspendi, esse in pendentibus, quando non item. ibi. nu. 6.
Maioratus fructus, non sicut fideicommissi pertinent ad successorem in fideicommissi, sed pro rata temporis ante dividuntur inter successorem, & praedecefforem, huiusmodi illius. 635. nu. 10.
Maioratus in eadem fructuum diuisione, unde annus eorum putandus. 635. nu. 11.
Maioratus, aut alterius iurisdictionis, eius fructus si finitur, consolidaturque cum proprietate, quando non attinebat ad maritum tanquam dos uxoris, quousque parva fiscales ex dictis commissis ante eum usufructum finitur, ad proprietarium spectent. ibi. nu. 12.
Maioratus iurisdictionem habens, quando ad alterum devoluitur, fiscales parvae ex delictis commissis tempore antecessoris, quousque ad antecessorem pertinent. ibi. nu. 12.
Maioratus, aut iurisdictionis, uxoris (aut etiam viri) quo ad bona superlucrata in Castella, & Lusitania) parvae fiscales ex delictis commissis matrimonio constante, & sequenda post matrimonium dissolutionem, quousque ad virum, aut ad uxorem pertinent. ibi. nu. 12.
Maioratus delato, continuo transit ipso iure absque alia apprehensione dominium, & possessio, tam civilis, quam naturalis, rerum omnium maioratus ad immediate ad eum vocatum, esto alius possessionem apprehenderit. 636. nu. 1.
Maioratus qui ita comparat possessionem non potest expellere alium a tenura, & insistentia in rebus eiusdem maioratus propria auctoritate sed iudicis. 636. nu. 2.
Maioratus idem successor non comparat possessionem rerum maioratus quam antecessor amiserat, & que erat apud tertium. ibi. nu. 2.
Maioratus successor, non solum, sed veram comparat eam possessionem, habetque proinde effectus omnes verae possessionis. 636. nu. 3.
Maioratus successor, etiam iurium incorporalium, possessionem comparat, esto in ventre matris sit inclusus, & comparat possessionem eiusdem rationis cum ea que in praedeceffore erat aliam tamen numero. 636. nu. 4.
Maioratus esto peculiari Regis facultate institutus non sit, & esto sic capella, annuarius, aut aliud in maioratus modum institutum, dominium, & possessio transit eodem modo in proxime vocatum. ibi. nu. 5.
Maioratus Lusitanis praedicta non competunt. ibid. num. 6.
Maioratus legitimorum successorem, qui esse praesertitur, quod summarium remedium, & intra quantum tempus ei concedatur in hoc regno adversus tenentem occupata bona eius maioratus, ubi ea tenent a deiciantur. Neque intentato eo remedio, & finito, agitur postea nisi de proprietate. 637. nu. 1.
Maioratus qui se praetendit legitimum esse possessorum, adversus tenentem bona maioratus, eamque tenentem ipsi denegantem, ut possit intentare remedia possessionis ad ipsam restituendam, & recuperandam possessionem. 637. nu. 2.
Maioratus qui ad aliam possessionem acciperat, si in ea perturbetur, ab illa deiciatur, quando summarium remedium illi competat, quando non item: sed contendere debeat coram iudicibus ordinarijs. 637. nu. 3.
Maioratus

Index Rerum, & Verborum.

Maioratus summarium remedium possessorum ad tenentem obtinendam, admixtam habet causam proprietatis, neque conceditur nisi ei qui ostenderit, se esse legitimum successorem. 637. nu. 4.
Maioratus adversus idem remedium possessorum competunt exceptiones, quae sunt circa proprietatem, modo probentur intra tempus eius remedijs. ibid. nu. 5.
Maioratus circa tenentem summarium remedium licet causam proprietatis involvat, a sententia tamen circa tenentem solum admittitur supplicatio quoad effectum devolutivum, & non quoad suspensivum. ibid. nu. 6.
Maioratus circa tenentem causam examinat, an examinari iterum debeat circa causam proprietatis. ibidem. numero 7.
Maioratus possessori ultimo si femina propinquior sit in gradu, & cesset representatio aliusque contendat, maioratum ad se pertinere, quia femina excluditur, adicienda est femine tenentis, nisi alius in continentia probet eam excludi. 637. nu. 10.
Maioratus in possessionem mitti debet, quando, si ex eo nascatur masculus, si succedit: cum cautione tamen praestita a matre, quod si masculus non nascetur, restituet fructus, praeter vendis alimenta, successoribus. ibid. num. 11.
Maioratus in Hispania Carbonarium edictum locum non habet. Et quando sitatus causa, quoad illos, in tempus pubertatis differenda. 637. nu. 13.
Maioratus quando transit immediate ad institutorem, non comparat ipso iure successor possessionem, civilis & naturalem, sicut quoad deceps transit ab vno in alium. Neque summarium remedium circa tenentem habet tunc locum. Tamen si quando immerent mala, possessor prius tenentem eodem modo procedere circa tenentem. 638. nu. 1.
Maioratus possessio civilis & naturalis, si certum sit quis in eo succedat, certo etiam in eum transit: si vero sit dubium, dubium quoque eodem dubietatis gradu est, an transierit. Et quid circa tenentem & proprietatem faciendum, si liquidari non possit, ad quem perineat. 638. nu. 2.
Maioratus possessio vel contentio, si certum sit quis in eo succedat, certo etiam in eum transit: si vero sit dubium, dubium quoque eodem dubietatis gradu est, an transierit. Et quid circa tenentem & proprietatem faciendum, si liquidari non possit, ad quem perineat. 638. nu. 2.
Maioratus possessor, si sumptus in maioratus utilitatem effecerit, ad conservationem illius minime necessarios, siue ex regia facultate, siue non, quousque successores illius ea debita teneantur, & quousque non. Nec pro illis obligari possunt bona maioratus. ibid. nu. 3.
Maioratus possessor obligare potest bona maioratus pro debitis factis ad necessarium illorum conservationem, aut ad longe maius eorum commodum, ad eaque tenentur successores in maioratu ex eiusdem bonis. 641. numero 2.
Maioratus successores tenentur creditoribus pro debitis contractis ab antecessore ad necessariam subventionem bonorum maioratus, aut ad augmentum maius bonorum maioratus, etiam uxori antecessoris, si ea de causa dos, aut bona illius para phernalia immunita sunt. Quin si pro necessaria reparatione, aut consecutione ad hunc maioratus, immo sumptus sumpta pecunia, quis tota in eo inmereret, id est in mercede, & hypothecatum pro eo debito eo ipso maneret. ibid. nu. 4. vers. dubium.
Maioratus successor non tenetur ad debita antecessoris de bonis maioratus, quando contracta non sunt pro necessitate, aut utilitate maioratus. Quod si antecessoribus exstiterit, tenetur ad ea debita pro rata portione, in qua haeres illi existerit. ibid. nu. 5.

Maioratus institutoris ex universa hereditate, etiam si legata aliqua simul relinquitur, tenetur non solum primus successor, sed etiam sequentes, si primus id non praestitit solvere inde debita omnia talis institutoris, etiam si necesse ad id sit, alienare aliquid de vinculo. 640. numero 1.
Maioratus institutoris similiter successores tenentur solvere omnia debita, si maioratum testamento instituit de omnibus suis bonis, aut de universo suo patrimonio. Idem in effectu, si similiter illum instituit contractu. 640. nu. 2.
Maioratus si ex quota hereditatis, et ex medietate, tertia, aut ex alia simili parte hereditatis, sit institutus, siue heredis titulo, siue legatarij, siue etiam contractu, similiter successores in eo maioratu tenentur, non quidem ad omnia debita institutoris, sed ad similem partem proportionalem eorum debitorum. ibid. nu. 3.
Maioratus si ex quota bonorum, quae patrimonio, sui institutus, successores in illo ad nulla debita institutoris tenentur. Si tamen plus in maioratum acceperunt, quia deducto toto ere alieno ad eam quotam attinebat, id reputant heredes, indeque debita solvunt. Idem si ex rebus certis institutus sit maioratus. Et quid de actionibus realibus. ibid. nu. 4.
Maioratus si in institutus irrevocabiliter sit ex certis bonis, successores non tenentur ad debita institutoris post eam institutionem contracta. ibid. nu. 5.
Maioratus possessor, qui institutor non est, si debita ex facultate regia coacti in utilitatem maioratus, aut pro necessitate republicae, pro aliquo obis aut bona maioratus, solvenda sunt a successoribus ex eiusdem bonis, etiam si ad id ex eadem regia facultate bona aliqua alienentur. 641. nu. 1.
Maioratus successores solvere non tenentur debita praedecefforis contracta pro utilitate, percipiendorum fructuum maioratus. Si tamen concernerent utilitatem maioratum sequentium in eodem maioratu, contribuere omnisquisque cogi potest pro rata sua utilitatis. 642. numero 2.
Maioratus possessor si sumptus in maioratus utilitatem effecerit, ad conservationem illius minime necessarios, siue ex regia facultate, siue non, quousque successores illius ea debita teneantur, & quousque non. Nec pro illis obligari possunt bona maioratus. ibid. nu. 3.
Maioratus possessor obligare potest bona maioratus pro debitis factis ad necessariam illorum conservationem, aut ad longe maius eorum commodum, ad eaque tenentur successores in maioratu ex eiusdem bonis. 641. numero 2.
Maioratus successores tenentur creditoribus pro debitis contractis ab antecessore ad necessariam subventionem bonorum maioratus, aut ad augmentum maius bonorum maioratus, etiam uxori antecessoris, si ea de causa dos, aut bona illius para phernalia immunita sunt. Quin si pro necessaria reparatione, aut consecutione ad hunc maioratus, immo sumptus sumpta pecunia, quis tota in eo inmereret, id est in mercede, & hypothecatum pro eo debito eo ipso maneret. ibid. nu. 4. vers. dubium.
Maioratus successor non tenetur ad debita antecessoris de bonis maioratus, quando contracta non sunt pro necessitate, aut utilitate maioratus. Quod si antecessoribus exstiterit, tenetur ad ea debita pro rata portione, in qua haeres illi existerit. ibid. nu. 5.

Maiores successores in Lusitania quousque solvere tenentur quadam sui antecessoris debita. ibid. nu. 7.

Maiores rebus quotuplex augmentum. 642. nu. 1.

Maiores prædij, quæ pleno iure ad maiores pertinent, augmentum allatione adueniens, sine latens, sius patens sit, esto industria & sumptibus sit adiutum, ad successores, tanquam bonum maioratus, pertinet. Excipit in Lusitania augmentum patens, quod ius regale est. 642. nu. 2. & 4.

Maiores, quando solum habet proprietatem, aut solum habet dominium vitale alicuius prædij, incrementum latens, aut patens, quousque pertineant, aut non pertinent ad maiores, transeantque, aut non transeant, ad successores. ibid. nu. 3.

Maiores si accrescat usus fructus, aut dominium vitale, quæ ad alium atinebant, quia finita sunt & consolidata cum proprietate, sine ullo antecessoris sumptu, omnino pertinent ad successores in maioratu, nihilque ea de causa solvere tenentur. ibid. nu. 5.

Maiores rebus quod augmentum adueniens per se potest subsistere dicatur. Id ad maiores non pertinet, nisi vitæ subsistere incorporatum constet, quod non præsumitur, ac proinde non transit ad successores in maioratu, sed est bonum liberum. 643. nu. 1.

Maiores possessor si aliquid præscribat, ut ad maioratum pertinet, maioratus id cedit: scilicet si illud præscribat, non ut ad maioratum pertinet. 643. nu. 2.

Maiores possessor si retrahat aliquid propter communicationem cum rebus maioratus, non pertinet ad maioratum, sed est liberum, nisi maioratus incorporatur. ibid. nu. 3.

Maiores possessor si usus fructus, aut aliud, eadem cum maioratu consolidandum sibi, & non maioratus, antea acquirat, siue oneroso, siue lucrativo titulo, quousque id liberum, & non maioratus maneat. ibid. nu. 4.

Maiores rebus augmentum adueniens, non potest per se subsistere, maioratus cedit. Et quando estimatio sit solvenda, & quo modo solui possit. 644. nu. 1.

Maiores possessor si melioramenta ac sumptus in bonis maioratus efficiat, de quibus l. 46. Tauri est sermo, longæ dissipatio, quid censendum, & nimis ea lex sit iusta. 644. nu. 2.

Maiores quocumque ratione instituantur, detrahatur ex illo non potest Tribellianica, aut Falcidia. 645. nu. 1.

Maiores possessor ita eo perfrui debet, ut culpabiliter lesam, aut deterioratum illam non relinquat: alioquin damnum iniustum datum, de bonis suis liberis evit in maioratu restituendum. 645. nu. 3.

Maiores possessor quousque arbores cedere possit, ipsique cedant, tam ex sylva arborum non fructiferarum, quam fructiferarum. 645. nu. 3.

Maiores possessor reducere ad culturam potest sylvam, aut nemus, aut de contrario aliquid vitium in sylvam, aut nemus, si id cedit in utilitatem maioratus. 645. nu. 4.

Maiores possessor quousque captivæ suæque efficere possit animalia prædiorum maioratus, venandorum, aut piscandorum. ibid. nu. 5.

Maiores possessor sua efficit laudem ex prædij emphyteuticis, quæ maioratus sunt quoad proprietatem. ibid. nu. 6.

Maiores possessor quantum ius habeat in thesauris, gemis metallorum, & similibus rerum, quæ in prædij maioratus reperiantur, ibid. nu. 7.

Maiores ex iurisdictione quousque fructus percipiat possessor illius. ibid. nu. 8.

Maiores possessor ad quæ onera ac sumptus tenentur, aut non tenentur, circa res maioratus. 646. nu. 1.

Maiores possessor, heredesque illius, ex quanta culpa tenentur, aut non tenentur, ad damna rebus maioratus sequuta, tenenturque de levi culpa. 646. nu. 2.

Maiores possessor si suis sumptibus ac industria, tantum melioravit res maioratus, quantum erat damnum, quod sua culpa, levi saltem, fuerat eis sequutum, locus est compensationi. 646. nu. 5.

Maiores possessor ad quæ tributa & onera tenentur ratione bonorum maioratus. ibid. nu. 6.

Maiores possessor tenetur facere sumptus litis, si condatur ad ipsum non pertinere. Si vero sint ad minuendum, aut destruendum maioratum, nec sint modici, de bonis maioratus sunt faciendi. ibid. nu. 7.

Maiores possessor an facere tenentur inventarium bonorum maioratus. ibid. nu. 8.

Maiores possessor alienari non potest bona maioratus, & quibus in locis explanata sint, quæ ad alienationem bonorum illius, ad usus fructum, ad estimationem maioratus, ad effectus aliquos, sunt dicta. 647. nu. 1.

Maiores adversus possessorem si sententia circa maioratum feratur, quousque successores noceat, pariatque circa illos exceptionem rei iudicæ. 647. nu. 2.

Maiores cum possessore acta in iudicio circa maioratum, valeant similiter quousque adversus successores. ibid. nu. 4.

Maiores possessor si colludat, aut nimis negligenter ac culpabiliter perdat causam, sententia circa maioratum adversus ipsum lata quousque alij non noceat. 647. nu. 5.

Maiores qui succedere prætentis, si litem cum quodam tertio, & non cum maioratus possessore movet, sententia lata, alij successores non nocet. 647. nu. 6.

Maiores Hispanorum bona, neque in dotem descendendum ab institutore, alienari possunt à possessore eodem institutore descendente, ut fideicommissa possit quicquid alij in contrarium dixerit. 648. nu. 4.

Maiores bona absque principis autoritate, neque in eundem maioratus utilitatem, permutari possunt, aut vendi, ut alia emantur. 648. nu. 5.

Maiores bona ut alienentur, princeps absque legitima causa concedere non potest facultatem. 649. nu. 1.

Maiores bona ut alienari concedatur à principe, causa legitima est non levis necessitas, aut utilitas publica. Et quando cogi ad id possit maioratus, possessor. Et quando cambium intervenire debeat. 649. nu. 2.

Maiores bona ut à principe concedatur facultas alienandi, sufficiens causa non est, ut maximonia possessoris, aut siliarum illius celebrentur. 649. nu. 3.

Maiores bona alienandi ut ea facultas concedatur, quæ alie cause legitime. Et quæ cautela ea facultas concedendi debeat. 649. nu. 4.

Maiores bona ut alienentur, potest princeps concedere facultatem, alienarique ex illa possunt, esto institutor eam peti, & concedi, & ut ea concessa prohibuerit. Et quanta nihilominus ratio sit habenda eius prohibitionis, quando contrarium non possit bonum commune. Et quando necesse sit, aut non sit, mentionem facere principis de ea institutoris prohibitione, ne facultas obtenta surreptitia censatur. 650. nu. 1. & 2.

Maiores institutor quando peti eas facultates, & eis obtin-

obtentis uti, prohibuit sub poena, aut sub modo, ut continuo maioratus ad alium transiret, quando nihilominus peti, eisque uti esset fas, quando non item. Et quam periculosum sit varijs arvis uti ad illas obtinendas. 650. nu. 3.

Maiores bona aliqua si alienata iam sint ex regia facultate, quando surreptitia evit secunda alia facultas, si mentio non fuit facta de priori facultate. 650. nu. 4.

Maiores bona si ex regia facultate alienentur, an vendi debeant in publica substatione, & quæ forma servanda. ibid. nu. 5.

Maiores bona ut alienari possunt, non sufficit, fiat, mini sterorum dela camata, nisi accedat principis confirmatio. ibid. nu. 6.

Maiores circa bona si contractus alienationis celebratur sub conditione, si princeps ad id concesserit facultatem, validus est dependenter ab ea conditione, petendaque est facultas. 650. nu. 7.

Maiores bona ut alienentur si obtenta sit facultas, nec sit usus illius decennio, nulla redditur. 650. nu. 8.

Maiores res si ex regia facultate vendantur, modo emptor id servet, quod in facultate ei iniungitur, securus est, esto pretium, in re alia infamatur. 651. nu. 1.

Maiores res si sine regia facultate vendatur, aut permutetur, quod in recompenationem accipitur, non afficit vinculo maioratus; scilicet si ex facultate regia commutatio fiat: pretium tamen valde distrabitur solum in rei, ad quam facultas est data. 651. nu. 2.

Maiores incorporatur res maioratus idonea, quoad empta fuit ex pecunia ex re maioratus comparata, ut idonior emeretur. ibid. nu. 3.

Maiores subrogatum ex alia re eiusdem maioratus alienata de Regis facultate, id conditiones omnes subit vinculo eius maioratus. 651. nu. 4.

Maiores res rebus ab Henrico donatis, si ex regia facultate aliquid alienentur, quando facultas censenda surreptitia, quando res transeat libera, & quando cum conditione quam antea habeat. 651. nu. 5.

Maiores bona si ad fscum ob delictum attinerent, desinere esse maioratus: unde, si a Rege donarentur, neque aliud exprimeret, libera manerent. Et in Lusitania quando transiret legi mentali subiecta. 651. nu. 6.

Maiores res ex regia facultate alienata, si venditur, quia alienatio fuit nulla, aut recuperetur restitutione in integrum, aut ex l. 2. C. de ref. vend. res manet maioratus, ut antea erat. 651. nu. 7.

Maiores res si incorporata ex permutatione, aut ex pretio, rei alterius eiusdem maioratus, seu incatur, an illa alia res, tanquam adhuc maioratus, vendicari possit. 651. nu. 8.

Maiores res si ex regia facultate subiectæ pignori sint, aut hypotheca, neque aliunde solui possit debitum, vendi præcise absque alia facultate possunt, quantum ad id sit satis, constituiturque potest census eius quantitates absque alia facultate, non vendatur. 652. nu. 1.

Maiores res si vendi concedatur, subijci potest pignori, aut hypotheca, aut constitui in ea census ad idem in tenentem, quando id vitium maioratus reputatur. 652. nu. 2.

Maiores res si vendi determinate persone pro certo pretio sit concessa, si non iniunctus eius persona, sed commodi maioratus vendi sit concessa, vendi ex eadem facultate alteri potest cum equali: aut maiori commodo maioratus. ibid. nu. 3.

maiores bona si in malis alienentur absque regia facultate, ex super veniente facultate, neque poena enaditur, si quæ ea de causa erat incursa, neque alienatio valida redditur, nisi confirmetur a principe. 652. nu. 4.

Maiores bona alienandi facultas concessa possessori, tunc maioratus non transit in successorem; scilicet si possessoribus sit concessa. ibid. nu. 5.

Maiores bona si alienari, aut obligari concedatur ex causa ipsiusmet maioratus, aut publica, ad quam possessor maioratus contribuere non tenetur de suis proprijs bonis, aut de redditibus maioratus, alienari, aut obligari possunt, etiam si possessor maioratus habeat alia bona libera, & esto in facultate sit apposita clausula, quod id fiat alienari, aut obligari prius alijs bonis liberis. 653. nu. 1.

Maiores bona si alienari, aut obligari concedatur non ex causa ipsius maioratus, aut publica, semper intelligitur clausula, alienatis, aut obligatis prius ad id alijs bonis liberis possessoris maioratus, esto ea clausula non exprimitur, neque valet alienatio, aut obligatio bonorum maioratus, nisi quoad solum latitudinem vltra talia bona libera. 653. nu. 2.

Maiores bona si concessa sit facultas, ut obligari possit cum clausula tacita, aut expressa, ut obligentur prius bona libera, fieri non potest exequutio in bonis maioratus, nisi facta prius exequutio in bonis omnibus liberis possessoris, etiam que accreverint usque ad instans eius exequutionis. ibid. nu. 4.

Maiores bona si prius fuerint obligata, datis simul fideiussoribus pro eo debito, nec fideiussores renunciant beneficio, ut prius fieret exequutio in bonis obligatis, non prius fieri potest exequutio adversus ipsos, quam adversus bona maioratus; scilicet si renunciant, tamen si tunc recurrunt ipsi habeant adversus bona maioratus obligata. ibid. nu. 5.

Maiores bona si rite alienata irrevocabiler iam sunt, eo quod non fuerint tunc bona libera possessoris maioratus, esto post eam alienationem irrevocabiler consummatam, eidem possessori adveniant bona, non retrahatur alienatio semel rite consummata, sed ea bona pertinent ad possessorem maioratus, & ad ipsius heredes, scilicet si renovabiliter sint alienata. 653. numero 6.

Maiores bona si obligata fuerint in defectum bonorum liberorum possessoris maioratus, & idem possessor ante eam obligationem contraxerat alia debita, etiam personata, de bonis liberis solvenda sunt debita illa contracta. Contrarium est dicendum, si ea debita posterius fuerint contracta. Excipit debita, que contracta essent rationabiliter, ita quod commode vitari non poterint. 653. nu. 7.

Maiores priuari non potest quis ob ingratitude, aut ob aliud delictum, in antecessorem in eo, qui institutor eius maioratus non fuerit. 654. nu. 1.

Maiores priuari potest propter eandem ingratitude, quando institutor id decrevit. 654. nu. 3.

Maiores institutor ex legitima ad eum vocati, quando priuandus sit ob ingratitude, aut ob delictum, in institutor em, quando non item. Et quando commoditas pertineat ad fscum ob delictum possessoris. 654. numero 4.

Maiores hæresis titulus, non ex legitima institutor, quando priuandus sit, aut non sit, successor ob ingratitude, aut ob aliud delictum, in institutor em commissus, &

sa, & quando commoditas ad fscum pertineat. ibid. nume. 5
Maiores in iustitio irrevocabiter quando possessor priuari eo possit, aut non possit, ob ingratitude. ac delictum in iustitio. & quando commoditas ad fscum pertineat. ibid. num. 6
Maiores revocabiter in iustitio titulo legati, fideicommissi, aut contractu inter vivos, quando successor excludatur ob ingratitude. ac delictum in iustitio. & quando commoditas ad fscum pertineat. 654. num. 7
Maiores in iustitio si sit clausula apposta, quod eo ipso, quod possessor aliquid illius alienet, aut alienare aintet, sit illo priuatus, si et clausula contraveniat, transit eo ipso in ulterius ad eum vocatum. 655. num. 1
Maiores possessor ob dissipationem bonorum maioratus, solum priuari potest administratione illius, & ex fructibus reparari debent omnia damna, residuum vero reddi illi debet. 655. num. 4
Maiores ex bonis patrimonialibus institutus conficari regulariter non potest ob delictum possessoris illius, qui institutor eiusdem non sit: sed commoditas pertinet ad fscum dum ille vixerit. Idem de alijs, quae non iure hereditario, sed ex pacto & prouidentia derivari ad aliquos debent. 656. num. 1
Maiores, aut usufructus, sola commoditas pertinet ad fscum tempore, quo delinquens vixerit, quando bona possessoris maiores, aut usufructuarij confiscantur. Et pertinet ea commoditas, esto institutor dispoferit, ut in eo euentu non ad fscum, sed ad maioratus possessorum, aut ad usufructuarium. 656. num. 6
Maiores commoditas ad fscum non spectat commissio a possessore delicto, ob quod omnia eius bona confiscantur, quando institutor dispoferit, ut a puncto commissi talis delicti amitteret maioratum, & transfret ad alium. 656. num. 7
Maiores ex bonis patrimonialibus facultate regia institutus, confiscatur in hoc regno ex delictis lese maiestatis divinae, & humane, ac ex Sodomia possessoris, si in facultate regia clausula apponatur, ut ex eis criminibus confiscetur; secus si omittatur, ut ex eis criminibus valide imponere potest clausulam, qua id impediatur. 657. num. 2
Maiores absque regia facultate de bonis patrimonialibus legitime institutus, ex nullo omnino crimine possessoris confiscatur. 657. num. 3
Maiores eiusmodi quando in rarissimo euentu, & confiscari possint, & confiscati in hoc regno sint, ex grauissimo delicto, postulate id bono publico. 657. num. 4
Maiores eiusmodi domus ob crimen possessoris grauissimum lese maiestatis destrui non debent, nisi forte compensatione maioratu aliunde facta. 657. num. 5
Maiores eiusmodi commoditas in tempus vitae illius, ob delictum possessoris confiscatur. ibid. num. 6
Maiores ex bonis patrimonialibus a successione non excluduntur filij possessoris illius propter crimen lese maiestatis humane, aut diuinae patris, si concepti fuerint ante id crimen ab eo commissum. 658. num. 2
Maiores de bonis patrimonialibus possessor in Lusitania si in crimen lese maiestatis incidat, a successione in illo excluduntur filij illius post delictum patris concepti, & deuoluitur ad ulterius ad eum vocati, siue maioratus ultima voluntate, siue contractu inter vivos fuerit institutus. 658. num. 22

Maiores de bonis patrimonialibus a successione excluduntur filij concepti post crimen lese maiestatis patris possessoris, tam de iure communi quam bonis regni, si maioratus ultima voluntate fuerit institutus; secus si contractu inter vivos fuerit institutus. 658. num. 23
Maiores eiusmodi successione non priuatur filij concepti post crimen patris ex eo capite solum, quod incapaces sunt officij publici, ac dignitatis. Et quid de titulo Comitatus, Marchionatus, aut Ducatus, si is maioratus eum habeat ante xim. 658. num. 24
Maiores irrevocabiter de bonis patrimonialibus institutus, non confiscatur crimine lese maiestatis diuinae aut humane, institutoris postea commissio. Neque confiscatur ob crimen post institutionem, sed ante latam sententiam commissum, quando ob id crimen non confiscatur bona ipso iure, sed per sententiam. 659. num. 1
Maiores reuocabiter per ultimam voluntatem, etiam donatione causa mortis institutus, confiscatur crimine institutoris, quo bona ipsius ipso iure confiscantur. 659. nume. 2
Maiores reuocabiter contractu inter vivos institutus non confiscatur crimine lese maiestatis diuinae, aut humane institutoris postea, nisi institutor eum in vita sua reuocet. 659. num. 3
Maiores de bonis coronae regni, item tituli Comitatus, Marchionatus, & similis, in Castella & Lusitania regni confiscantur ob crimen lese maiestatis possessoris, & quid ob crimen haereticos, & Sodomiae. 660. numero 1.
Maiores de bonis coronae regni, ut confiscari non possit ob crimen lese maiestatis, & ob alia crimina, valet privilegium, aut conuentio: modo confiscari quoad commoditatem possit, ita ut non maneat apud delinquentem. 660. num. 2
Mancipium.
Mancipium fugituum, etiam si ad suos transeat, nunquam praescribit libertatem aduersus suum dominum. 684. nume. 9
Mancipium, quod ob delictum quaereretur ad pgnam mortis, aut ad aliam grauem corporalem, occultare, & adiuuare ad fugam postea dominus, quando contrarium in bonum publicum non esset iussum. Traderet vero illud absens possit noxae ob damnum ab eo datum, & pgnam civilem. 711. num. 8
Mancipium, quod deliquit, si dominus alienauit aut manumiserit, non competit aduersus ipsum noxalis actio, sed aduersus nouum dominum, aut aduersus mancipium sui iuris effectum. Quod si prior dominus titulo oneroso illud alienauerat, tenetur nouo domino de re ita vitiosa sibi alienata. Si autem dolo, sciens mancipij delictum, illud alienauit, ipse tenetur ad damnum & ad penam. 711. num. 7
Mancipium si inscio domino det damnum arborum casarum, dominus vel soluit damnum ac pgnam, vel mancipium noxae dat. 679. num. 8
Mancipium si delictum commissi domino sciente, ac prohibere potense, non liberatur tradendo illud noxae, sed tenetur soluere damnum & pgnam, esto mancipium alienauerit, manumiserit, aut mortuum fuerit. 711. nume. 5
Mancipium statim atque a domino noxae datur, dominus amittit dominum illius, & illud is comparat cui noxae datur. Si tamen mancipium, comparata aliunde pecunia, damnum & pgnam soluat, consequitur libertatem.

In foro tamen conscientia tenetur soluere priori domino damnum culpa talis mancipij ei secutum. 711. numero 6.
Mancipij defensionem si suscipiat dominus, defendere illud tenetur in loco, in quo deliquit. Si mortuarius mancipium ante sententiam, ad nihil tenetur dominus. Siue ciuilitate, siue criminaliter, agatur aduersus mancipium, si ex delicto aliquid actoris deuenit ad dominum, aut dominus inde factus est loplexerit in aliquo, id quoque potest actor petere a domino. 711. num. 9
Mandans.
Mandans quousque ante alios restituere teneatur. 737. nume. 3
Mandans si expresse, aut tacite reuocauit mandatum, & de reuocatione mandatarij constabat, si datum mandataris det exequendo mandatum, solum mandatarius tenetur illud restituere; nisi in mandato esset admixtum aliquid consilij, unde mandatarij motus fuerit ad id exequendum: nam tunc mandans, tanquam causa minus principalis, tenetur restituere in defectum executoris. Consulens vero licet consilium reuocet, & suadeat, ne executioni mandetur, si inde sequentur sit damnum, tenetur illud restituere iam executoris defectum. 731. num. 1
Maritus.
Maritus si de damno dato in bonis uxoris, aut uxor in bonis mariti conuincatur, solum soluit simplex damnum siue uila prioris pena. 697. num. 36
Matrimonium.
Matrimonium quando fuit contractum inter consanguineos aut affines, sine dispensatione summi Pontificis, & cum mala fide utriusque contractum, prolesque fuit suscepta, esto postea ex dispensatione legitime contrahant, non legitur proles, nec succedit in maioratu, nec praesertim proli postea legitime natae. & 624. numero 3.
Melioratio.
Melioratum non esse aliquem filiorum praeter ceteris, si quis promittat, inualidum est pactum de iure communi, valet tamen si confirmatur in iuramento, modo in Lusitania iuramentum de facultate Regis sit adhibitum. 579. num. 1. & 2.
Melioratum non esse aliquem suorum descendendum, si quis in hoc regno promittat contractu inter vivos, eaque de re conficiatur scriptura publica, valet tale pactum, & reddit nullam meliorationem, si contra illud fiat. 579. num. 3
Meliorandi descendente in tertio & quinto, si promissio fiat in hoc regno causa matrimonij, aut ex alia onerosa, valida est. Si autem non fiat, facta censetur, mortuo, qui illam efficere promisit. 579. num. 4
Meliorationem non facere filio, qui valide promisit, censetur promittere nec nepoti; nec alij descendenti eam efficere. 579. num. 5
Meliorandi pactum validum in hoc regno, etiam si fiat cum solo filio, aut filia, meliorantis, valet, & esto, qui cum ipsis intuitu illius contraxit, illud remittat, aut sine liberis decedat, similiter valet. 579. num. 6
Meliorandi ex causa onerosa instrumentum valida, aut non meliorandi alium promissio instrumento publico facta expirant, si is, cui facta sunt, descendat sine libole: secus si libolem relinquat. 579. num. 7
Meliorandi, aut non meliorandi, eiusmodi promissiones, ut obligare desinant, non satis est remissio eius, cui facta

est sunt; si alter vi illarum cum eo contraxit, etiam si remisso iuramento confirmetur, sed utriusque est necessaria, ac sufficit. 579. num. 8
Meliorandi, aut non meliorandi, eadem promissiones inualidae iam bodie sunt post legem Caroli quinti in fauorem dotis filiarum, ultra suas legitimas matrimonij causa, etiam si iuramento confirmetur. Secus comparatione filiorum, atque etiam filiarum ad ingrediendam religionem, & ad alia onerosa, qua non sunt matrimonium. 579. num. 9
Melioratio reuocari potest dum, qui eam fecit, uiuit, exceptis aliquibus euentibus, quando contractu inter vivos fuit facta. 583. num. 2
Melioratio ultima voluntate facta, reuocari non potest, si princeps suam auctoritatem interposuit, ut irrevocabiter fieret. Si autem institutor iuramento se astrinxit eam non reuocare, perituum est illam reuocando & ad interesse tenetur. 583. num. 3
Melioratio in hoc regno valida est facta in testamento, in quo aliquis iniuste sit praeteritus. Potest item melioratus acceptare meliorationem, & repudiare hereditatem. 583. num. 11
Melioratio facta irrevocabiter, contractus est mere inter vivos. Facta vero contractu reuocabili, pertinet ad mediam speciem inter contractum & ultimam voluntatem. Prius modo facta ob causam, in fine, in fine non indiget: ea vero indiget, facta non ob causam. 583. num. 12
Melioratio in tertio contractu effecta, ut irrevocabilis reddatur, satis est traditio per actum fscum, & quando ad futura ea traditio se extendit. 584. num. 1
Melioratio eadem irrevocabilis redditur traditione coram tabellione eius scripturae, in qua est facta, illi, cui facta est. 584. num. 2
Melioratio contractu oneroso effecta, irrevocabilis eo ipso redditur: modo, si is contractus sit matrimonij, fiat cum tertio contrahente, aut sequatur matrimonium. ibidem nume. 3
Melioratio si facta sit ultima voluntate, nullo trium actuum, qui explicati sunt, redditur irrevocabilis. Quando autem fieret traditio ex interuallo, non facta mentione, quod id fieret ad implendam ultimam voluntatem, censetur facta nona donatio irrevocabilis. ibidem nume. 4
Melioratio in tertio et traditione irrevocabilis reddatur, satis est quarundam rerum traditio, nec necessaria est omnium. 585. num. 1
Melioratio in tertio quando traditione vnus rei censetur facta irrevocabilis quoad eam solum. ibidem numero 4.
Meliorator si per clausulam constituit fecit meliorationem irrevocabilem, quod existente postea aliqua re, interuertat possessionem illius, non ideo reuocat antecessorem meliorationem. 585. num. 5
Melioratio reddi potest irrevocabilis traditione per clausulam constituit, etiam quoad iura incorporalia, nominatque debitorum. 586. num. 1
Melioratio irrevocabilis redditur pacto adiecto de ea non reuocanda. 586. num. 1
Melioratio ut irrevocabilis fiat pacto adiecto de ea non reuocanda, parum refert, siue id pactum apponatur in ea instrumenti parte, in qua continetur dispositio, siue in ea, in qua de executione agitur. ibid. num. 3
Melioratio ut irrevocabilis in hoc regno reddatur ex capitibus explicatis non pendet ab acceptatione vocati, aut

Index Rerum, & Verborum.

aut vocatorum, neque alterius nomine ipsorum, & quid in Lusitania. 587. nu. 1
Melioratio irrevocabilis reddita ex capitibus explicatis, revocari potest, superveniente aliquo ex his, ex quibus donationes revocari possunt. 587. nu. 3
Melioratio in tertio & quinto si sit irrevocabiliter facta in aliquibus bonis, & de crescentibus bonis, non tot pertineat ad tertium & quintum tempore mortis, revocatur quoad excessum. Nisi melioratio matrimonij causa fuerit effecta: nam tunc melioratus, eligere poterit velle stare bonis, que erant tempore, quo facta fuit. Si item donationibus postea factis decreverunt bona, invalide sunt donationes ille. 587. nu. 6
Melioratur si aliquis in tertio & quinto, non valet patrum inter ipsam & meliorantem, quod quoad id tertium & quintum sicut bonis, que tunc pater habet, & non que reperta fuerint tempore mortis illius: quoniam id cedit in preiudicium aliorum filiorum. 587. nu. 7
Melioratio quousque ex ingratitudine revocetur. 587. nu. 8
Melioratione si vocentur aliqui in particulari, & descendentibus eorum in perpetuum, illis omnibus deficientibus, ex ipso at melioratio ac vinculum, estio sint superstitibus atque de familia institutoris meliorationis. 588. nu. 4
Meliorans, iuxta prescriptum legum, dignum, pretermisso digniori, & aptiori non peccat. 595. nu. 4
Meliorare indignum, si id, in quo melioraretur, esset iudicium in alios, & futurum esset, ut inde damna iniusta subditis sequerentur, culpa esset levis, cum restituendi onere damna sequuta. Quando autem nullum damnum sequeretur, raro esset culpa levis. 595. nu. 6
Meliorare potest vxor sine viri facultate, ultima voluntate, que non sit donatio causa mortis. Donatione vero causa mortis, aut contracta inter vivos meliorare non potest sine viri consensu, aut iudicis, absente viro, aut irrationabiliter non consentiente. 601. nu. 2
Meliorationis renovatio facta ab vxore sine viri facultate ultima voluntate, que non sit donatio causa mortis, valida est. Secus si sine viri facultate facta sit donatione causa mortis, aut contracta inter vivos, nisi accedat iudicis facultas ob viri absentiam, aut quod irrationabiliter non velit vir facultatem præbere. 601. nu. 2
Meliorare in hoc regno potest damnatus, etiam ad mortem naturalem. Idem in Lusitania de damnato morte civili. 605. nu. 2
Meliorare non potest eodem genere dispositionis, qui testari non potest, aut alio dispositionis genere de suis bonis disponere. 605. nu. 3
Meliorare de tertio & quinto bonorum titulo lucratiuo ex priori coniuge comparatis, non potest transiens ad secundas nuptias, liberosque habens ex priori matrimonio. 607. nu. 1
Meliorationem eandem neque ex regia facultate potest efficere, nisi expresserit, ea bona comparasse ex priori coniuge. Neque Rex potest concedere eam facultatem post transitum ad secundas nuptias. Ibidem. numero 2
Meliorare ex arbis prioris matrimonij potest mulier, que ad secundas transit nuptias. 607. nu. 3
Meliorare ex bonis superlucratis in priori matrimonio

potest coniux, qui habens liberos ex eodem priori matrimonio ad secundas transit nuptias. 607. nu. 4
Meliorare solum potest vir de medietate lucrorum, que ad ipsum dissoluto matrimonio attinebit de medietate vero vxoris: ad ipsam spectat meliorare, per testamentum, aut codicillam, sine viri consensu: per contractum vero de consensu viri, aut iudicis. 607. nu. 5
Meliorari quousque possit, aut non possit, legitimatus rescripto principis. 610. nu. 2
Modorum rationem regulariter habent, & non conditio num, que suspendant institutionem, leges & conditiones, que apponuntur in ipsa maioratus institutione. Et quando conditionum rationem habeant. 611. numero 1
Modus esse solent onera & gramina imposita personis ad maioratum vocatis: & quando rationem habent conditionis, etiam ad comparandum dominium & possessionem civilissimam: & quando sit modus equipollens conditioni, resoluensque in nihilum vocationem, adeo ut fructus percepti, restitui etiam debeant. 611. numero 2
Modus si adhibitus sit vocationi ad maioratum, qui eque polleat conditioni, quia videlicet redigat, si non servetur, in nihilum vocationem ac si nunquam esset facta, tradi debet maioratus ita ad eum vocato, præsertim prius ab illo cautione simili Mutiana, de reddendo maioratu cum fructibus ex eo perceptis, si modus non sit servatus. Secus si modus non redigat in nihilum vocationem ac si nunquam fuisset facta. Et quam vane modus apponi solet, & quando, & quousque obliget. Et nun aliquando obliget deferre maioratum in conscientia foro, nulla expectata sententia. 611. nu. 3
Modus possibilis adhibitus, ad sui observationem quousque obliget, & quando illo non servato, dispositio sit valida. 612. nu. 2
Modus impossibilis quocunque modo, etiam qui remittitur ad iure, si apponatur institutioni maioratus facte sine ultima voluntate, sine contractu, etiam irrevocabili, non reddit inualidam dispositionem, neque est valida obligatio eum servandi, sed habetur pro non appposito. 612. nu. 5
Modum inunctum servaturum ac impleturum in futurum si quis per ultimam voluntatem astringatur iurare, ut obtineat aliquid per eandem ultimam voluntatem ei relictum, non remittitur ad iure obligatio id iurandi. 612. nu. 7
Modus, ut contrabere tenetur cum persona de tali familia, aut cum tali singulari persona, cum qua honeste id possit efficere, valide apponitur vocationi ad maioratum. 613. nu. 1
Modus si appositus sit vocationi ad maioratum, ut contrabatur cum tali, pro impleto habetur, si vocatus non fuit in mora, & per alterum stetit. Et quid si vocatus maioratus antea aduentum temporis impletionis talis modi. 613. nu. 4
Modus si apponatur vocato ad maioratum, ut non ducat mulierem talis conditionis, aliquum maioratus transeat ad ulterius vocatum, si non servetur, maioratus amittitur. 614. nu. 1
Modum eum qui non fuerat ignorantia inuincibili, eam ducendo, que conditionis prohibita non reputabatur, nun maioratum amittat, ex presumpta institutoris mente pendet. In dubio autem, qua fuerit mens illius, censendum est, cum non amittere. 614. nu. 2

Modi

Index Rerum, & Verborum.

Modi eiusmodi transgressio si eo modo esset facta, & res esset occulta, non teneretur possessor maioratus illum deferere in foro conscientie, antequam res manifestaretur. Ibid. nu. 3
Modus appositus vocationi ad maioratum, ut vxorem ducat arbitrato, aut voluntate alterius, vel iuxta illius consilium, inualide est, habeturque pro non appposito. Si autem sit, et consulat aliquem circa vxorem ducendam, validus est. Quod si difficile admodum peti ab illo possit id consilium, obligatio non est servandi eum. Ibid. nu. 4
Modus si appositus sit vocationi ad maioratum, aut alteri relicto, ut is consulat aliquem ad matrimonium contrahendum, inualide non redduntur tales dispositiones, si ideo is non consulatur, quia mortuus erat aut nuptiarum tempore. Ibid. nu. 5
Modus si apponatur ut vocatus, ad maioratum agnomen & insignia institutoris sumat, quando equipollet conditioni, & ante impletionem nec dominium, nec possessio comparetur, restituiturque successoribus debeant res cum fructibus ex eis perceptis. 615. nu. 2
Modum, ut assumat agnomen & arma institutoris, quando vocatus ad maioratum censendus sit transgressus, ut maioratus transeat ad ulterius vocatum. Ibid. numero 3. & 4.
Modus si impositus sit vocato ad maioratum, ut assumat agnomen & arma institutoris, tenetur illa assumere, estio minus decentia simi. Ibid. nu. 5
Modum si habeat vnus maioratus, ut successor assumere tenetur agnomen & arma institutoris sine admixtione alterius agnomini & armorum, non potest aliquis habere eum maioratum simul cum alio, qui conditione aut modum, habeat assumendi agnomen & arma institutoris. Secus si institutores utriusque solum obliget, assumere agnomen & arma. 615. nu. 6
Molendinum.
Molendinum in torrente quousque construere liceat. Et quando torrents publicus reputetur. 705. nu. 11
Molendinum qui prius edificauit, an comprimere in suum commodum possit aquam cum detrimento alterius qui posterius edificauit. 705. nu. 14
Molendinum super aquas atenis alligatum ad ripas qui uis efficere potest priuata auctoritate in quacunque parte fluminis publici, nisi navigationem impediatur. 705. nu. 13
Molendina quousque construere in eodem flumine liceat, etiam cum damno molendinorum antea struitorum & quousque ad illa extrahere liceat aquam de flumine publico. 705. nu. 8
Monasterium.
Monasterium non succedit in religio sui maioratus si iurisdictionem habeat annexam, neque quoad commoditatem. 623. nu. 4
Monasterium quando succedit in bonis sui religiosi, succedit etiam in commoditate maioratus non habentis iurisdictionem, ad ipsamque attinentis, dum talis religiosus vixerit, nisi institutio excludat religiosum a successione in eo maioratu, ut plerumque fit. Eo vero religioso mortuo naturaliter maioratus integre deuoluitur ad ulterius vocatum. 623. nu. 3
Moneta.
Moneta falsa ut cudatur, qui scienter cooperatur, aut donum, in qua cudatur, admittunt, eis de omnibus subiacent panis. Excipitur impubes, qui pubertate

non est proximus: is quippe nullam panam incurrit. 702. nu. 2
Moneta falsa si in domo aliqua cudatur, amittit eam dominus sisco, etiam si id ignorauerit. Et quando illam non amittat. 702. nu. 3
Moneta falsa de crimine accusans, premio afficitur, si id probetur. Et estio id non probet, de calumnia non tenetur. 702. nu. 7
Monetam falsam cudere dicitur, qui sine principis facultate eam cudid, licet legitimam alioquin eam cudat. Et qui non legitimi ponderis, aut non legitimi metalli eam cudid, bona illius confiscantur, & extrangulatus crematur. Appellatio ei non admittitur. Neque extrahenti illum de carcere, qui mortis panam incurrit. 702. nu. 1
Monetam falsam scienter expendens, quibus subiaceat panis communi & huius regni. Disputat. 702. numero 9.
Monetam falsam cudens, etiam iusti ponderis ac materie, leuiter peccat, principique restituere tenetur emolumentum, quo illum iniuste priuauit, & priuatis, si quod damnum inde etiam eis prouenit. Disputat. 702. numero 10.
Monetam falsam qui ignoranter aut scienter expendit, quousque & quo modo restituere tenetur. 702. numero 12.
Monetam falsam cudentem loco recognoscentis superioris qui tamen ius habet monetam cudendi, quam panam incurrat. 702. nu. 5
Monetam falsam cudens detrahendo depouere, aut de puritate metalli, vel illum tendens, radens, aut tingens, leuiter peccat, & ad quam ac qualem restitutionem tenetur. 702. nu. 11
Monetam falsam qui cudid in provincia, in qua non expenditur, ut eam in aliam, in qua expenditur, transferat, deprehensus in provincia, in quam illam cudid, solum punitur pena arbitraria: deprehensus vero in provincia, in quam illam transportat, punitur ordinaria pena. 702. nu. 4
Monetam falsam cudere aggressus, si ante eum adhibitum penitentia ductus cessauit, non punitur. Et qua pena puniatur, si non destitit penitentia ductus. 702. nu. 6
Monetas falsificans, eas tendendo, radendo, aut tingendo, quas panas de iure communi & huius regni incurrat. 702. nu. 8
Montadgo.
Motadgo & seruitiu quid. 662. nu. 9
Mors.
Mortis pena vel mutilationis pro facto iure communi imponi non poterat: 695. nu. 5
Mortuus.
Mortuo animali, quod damnum dedit, ante litem contestatam, dominus illius ad nihil tenetur, nec etiam ad carnes noxe dandum. Si moriatur post litem contestatam, tenetur soluere integrum dampnum. Si autem alius culpabiliter illud occidit, satis est, si dominus animalis cedat actionem legis Aquiliae damnum passo aduersus occisorem, vel si soluat damnum. 712. nu. 7
Mulier.
Mulier regulariter nubere solent ante vigesimum quintum suæ ætatis annum, ac proinde dum sunt minores. 579. nu. 33. verum in eadem. e.

Munus.

Index Rerum, & Verborum.

Munus.

Munus quot modis viseretur, & in quibus acceptionibus tribuatur rationem habeat. Et in quibus numeribus exempti si sint, qui bidualgos in hoc Regno dicuntur. 661. nu. 12

Mutus.

Mutus aut caecus etiam non a natiuitate, succedere non possunt in feudo, quod seruitium personale exigit. Secus si illud non exigit. 622. nu. 2

N

Nouum Opus.

Nouum operis nunciatio locum non habet, quando edificatur aliquid in prauidicium seruitutis rustice; secus si edificetur in prauidicium vrbane. Et quod remedium locum in priori euentu habent. 706. numero 9.

Nouum operis nunciatio locum habet, non solum si quis pariter edificare fodiendo ad id terram, sed etiam si ruat ac destruat aliquid in alterius prauidicium, non vero habet locum in plantis, siue seminet, aut plantet, siue metat, aut aliter plantas destruat. Disput. 706. numero 7

Nouum operis nunciatio cur fieri possit. Si ob praedium multis commune, vni eorum fiat, quousque eorum domini teneantur. 706. nu. 34

Nouum operis nunciatio quot modis & qualiter fiat. 706. nu. 15

Nouum operis nunciatio quibus ex causis iuste fiat. Varietiam sanctiones circa edificia. 706. nu. 13

Nouum operis nunciatio in quibus locum non habeat; locum tamen habeat interdium quod vi aut clam: Et in quibus neque interdium quod vi aut clam locum habeat. 706. nu. 8

Nouum operis nunciatio locum habet, siue opus fiat in oppido siue in villa aut in agro: siue in loco priuato siue in publico. 706. nu. 12

Nouum operis nunciatio si remittatur praestita cautione aut promissione, qua forma in eis praestandis idonea. 706. nu. 39

Nouum operis nunciatio, intendendo ius proprium nostrum quibus ex causis fiat. Et ad quem pertineat, ut vnum monasterium, aut vna parochia non edificetur intra certum terminum alterius comparatione. 706. nu. 14

Nouum operis nunciatio locum non habet aduersus sulcientem, aut rescientem edificium, si nihil addat, aut detrahatur, quo minus in eodem statu maneat. 706. nu. 10

Nouum operis nunciatio in quocumque die, etiam feriatu fieri potest. 706. nu. 18

Nunciatus.

Nunciatus nouum opus primo modo, possessionem amittit nunciato, eius circa quod nunciatur, si illam habeat; non vero nunciatus duobus alijs modis. 706. nu. 16

Nunciatus nouum opus, iure venetur de calumnia. 706. nu. 32

Nunciatus quousque de loco publico, aut priuato, in quo edificatur aut edificari paratur facere debeat mentionem, aut de parte operis, aut de toto opere. Quando de diuersis operibus nunciatur, qua in distinctis locis fiant, distincte nunciaciones fieri debent. Et remissiones quando diuersae esse debeant. 706. nu. 24

Nunciatus.

Nunciatus si ante remissionem edificet, competit aduersus eum, non solum pars secunda interdicti de nouo operis nunciatio, sed etiam interdictum quod vi aut clam. Et quanto tempore vnum & alterum, competit. 706. nu. 46

Nunciatus si solum post nunciacionem apposuerit fundamentum, ita ut id nunciatio non noccat, ad nihil tenetur, esto postea comperiat non iure edificans. 706. nu. 41

Nunciatus si satis dedit, aut obtulit satisfactionem, & per nunciacionem stetit, vel si ratione loci publici sui ei nunciatum, & promissum, ac simul ostendit, quo id facere poterat, & impediatur, quo remedio ei subueniatur, & intra quantum tempus. Si per nunciacionem stetit, quo minus satisfactionem admitteret, eamque postea petat, tenetur nunciatus eam dare, alioquin impune potest impedi. 706. nu. 44

Nunciatus hodie de iure Codicis, esto cautionem offerat, si nunciatus non velit illam acceptare, & ostendat se paucum ad probandum, nunciacionem non iure edificare, non potest nunciatus intra tres menses continuare edificium, & cetera quae ad id sunt statuta. Et non si nunciatus succumbat, competit aduersus illum actio de dolo ad damna. 706. 45

Nunciatus si per iudicem sit alicui opus nouum ad petitionem alicuius, concessio iudicis, ut edificet, est sufficiens ad id. emissio. 706. nu. 36

Nunciatus & nunciatio qua ratione sufficienter sit, cautio, aut consultum ea remissione nunciacionis legis auctoritate introducta. 706. nu. 38

Nuncio.

Nunciare non competit usufructuario comparatione proprietarij. Et quae actiones aduersus eum illi competant. Aduersus vicinum nunciatur nomine proprietarij, tanquam procurator eo ipso illius. Et proprio nomine quae actiones aduersus illum ei competant. 706. nu. 25

Nunciare opus nouum, ob locum publicum omnibus quo ad usum communem, cuiusque de eo populo competit. Qui excipiantur. Et nunc serues admittantur. Concurrentibus multis ad nunciandum, idoneior eligitur. 706. nu. 33

Nunciare qui vult coram iudice, si iudex sit absens, & protestetur se coram illo velle nunciare, ac adueniente iudice, vel accedendo ad illum cum primum poterit, coram illo nunciet, censetur a puncto protestationis coram illo nunciasse. 706. nu. 17

Nunciare circa res priuatas qui possunt. Et nunciatus, non habens ius ad id, ad quam restitutionem damnorum tenetur. 706. nu. 23

Nunciare non potest vnus condominorum, quando alter in re vtrique communi edificare aggreditur. Et quibus alijs remedijs ei subueniatur, etiam ut cessare efficiat, quando non est expediens, quod alter aggreditur facere. 706. nu. 31

Nunciatus possidens rem. Item cui subiecta est pignori aut hypotheca. 706. nu. 26

Nunciatus quibus dominorum loci communis multorum, ratione cuius nunciatur. Nunciatio tamen facta ab vno non prodest alijs, nisi nomine eorum sit facta canendo de rato, aut ex mandato eorum. 706. nu. 30

Nunciatus dominus rei, circa quam est nunciandum, tantum dominum, ut emphiteuta, aut feudatarius. Et nunciatur super feodatarijs, aut habens ibi seruitutem vrbanae rei. Item. 706. nu. 24

Nunciatus valiae quousque; pupillus & exor. 706. nu. 38

Nunciatio.

Index Rerum, & Verborum.

Nunciatio si sit in commodum priuati, etiam ne aliquid in loco publico fiat, ut remissio legis auctoritate censetur facta, satis est si nunciatus adhibeat fideiussores; quod si comperitur fuerit non iure esse factum, id destruet, & soluet damnum aut si eos offerat, & per nunciacionem stetit, quod illos non recipiat. Quando autem nunciatura est in commodum publicum, satis quidem est, si promittat se demoliturum; sed necesse est, ut eoram iudice ostendat ius, quo edificare id potest. 706. nu. 37

Nunciatio ut de nouo opere, qui in particulari est constitutus procurator, aut tutor, vel curator minoris, si remittat nunciacionem factam, quod postea fuerit edificatum, non destruitur. Et quatenus minor in integrum quo ad id restituatur. Procuratoris vero generalis remissio non valet, ut quod post nunciacionem sit edificatum, non destruitur. Qui curam habet locorum publicorum cum facultate ad nunciandum opus nouum, non valet eius remissio: nisi in particulari sit aliud ei concessum, aut consuetudo aliud habeat. 706. numero 35

Nunciatio si procurator opus nouum & nunciatus satisfecerit, ac procurator progrediatur impedire continuationem edificij, quae actio aduersus eum competit, cogiturque cauere iudicium soluere, alioquin repellitur a iudicio: quod non similiter locum habet in tutore, aut curatore, minoris nomine agentibus. Disput. 706. numero 43

Nunciatio si multis edificantibus opus nouum, singuli cauere debent: ac si multi nunciet, singulis est cauendum, aut vni omnium loco, si omnes in eo communiari. 706. nu. 42

Nunciatio si de opere iam incepto, ne continuetur, expediens est, ut scilicet adhibeatur, quantum ante nunciacionem esset edificatum, quin ut iudicis auctoritate id mensuratur, ut postea sciatur reliquum, quod est demolendum. 706. numero vicesimo secundo.

Nunciatio, qui nomine alieno, & qui eorum cauere de rato debeant. Et pro eo, quod, post eam nunciacionem, esto de rato non cauerint, fuerit edificatum, competit interdium quod vi. 707. numero 29.

Nunciatio.

Nunciatio noui operis in quibus locum non habeat: locum tamen habeat interdium quod vi aut clam: & in quibus neque interdium quod vi aut clam locum habeat. 706. nu. 8

Nunciatio noui operis locum non habet aduersus sulcientem, aut rescientem edificium, si nihil addat, aut detrahatur, quo minus in eodem statu maneat. 706. numero 10.

Nunciatio noui operis cui fieri possit. Si, ob praedium multis commune, vni eorum fiat, quo usque eorum domini teneantur. 706. nu. 34

Nunciatio noui operis quibus ex causis iuste fiat. Varietiam sanctiones circa edificia. 706. nu. 13

Nunciatio noui operis, intendendo ius proprium nostrum, quibus ex causis fiat. Et ad quem pertinet, ut vnum monasterium, aut vna parochia non edificetur intra certum terminum alterius comparatione. 706. nu. 14

Nunciatio in rem, & non in solam personam dirigi debet, et efficacior sit, etiam quod ignorantes, & translati Tom. III.

in possessionem & qui & quousque tunc teneatur. 706. nu. 19.

Nunciatio in quocumque die, etiam feriatu, fieri potest. 706. nu. 18

Nunciatio noui operis quot modis, & qualiter fiat. 706. nu. 15

Nunciatio noui operis locum habet, siue opus fiat in oppido, siue in villa, aut in agro, siue in loco priuato, siue in publico. 706. nu. 12

Nunciatio si remittatur praestita cautione aut promissione, qua forma in eis praestandis idonea. Disput. 706. nume. 39

Nunciatio cur potius fieri debeat in loco, in quo edificatur, aut edificari paratur, quam extra eum locum. Et opifices, qui ibi operantur, si non cessent, quousque ipsi teneantur, & quousque dominus. 706. numero 20.

Nunciatio noui operis locum non habet aduersus purgare aut rescere volentem riuum, vel cloacam, aut eam facientem, aut factam mittentem in publicam, etiam per aliena praedia: neque quando ex retardatione operis periculum magnum immineret, etiam priuatum. 706. nu. 11

Nunciacionis noui operis interdium quae tres partes continet. Et quot modis censetur facta remissio nunciacionis noui operis. 706. nu. 1

Nunciacionis noui operis edictum, etiam quo ad secundam partem, ut scilicet nunciatus destruat, quod post nunciacionem, & ante illius remissionem, edificauerit, locum habet, etiam si nunciatus ius habuerit ad edificandum, modo aperte non constaret, per nequitiam & sine villo iure nunciari. 706. nu. 2

Nunciacionem ante noui operis si aliquid factum sit in re, in qua alius erat in possessione, ignorante eo fieri, tunc interdium etiam vi possidetis competit ei in continenti quando id sit: antequam possessionem amittat, ut regrediat ad pristinum statum. Disput. 706. numero 6.

O

Occupans.

Occupans rem morte alicuius, aut alia ratione domino vacantem, cum dubio, an ad se vel ad alium pertineat, quam diligentiam facere debeat, ut intelligatur, ad quem pertineat, & qualiter cum illo se gerere debeat, & manere postea dubio, diuidere cum illo eam debet pro dubij quantitate. Disputat. 723. nume. 5.

Oppidum.

Oppida si donet princeps alicui & successoribus cum titulo alicuius dignitatis solum illi ad vitam concessio, oppida maioratus non sunt, sed partibilia, etiam si filius eundem titulum obtineat. 581. nu. 8

Oppidorum limites aut agrorum terminos mouenti, quae pena statuta sit. 697. nu. 10

Opus Nouum.

Opus noui nunciatio si remittatur praestita cautione aut promissione, qua forma eis praestandis idonea. 706. numero 39.

Opus noui nunciatio in quocumque die etiam feriatu fieri potest. 706. nu. 18

Opus noui nunciatio locum non habet aduersus sulcientem aut rescientem edificium, si nihil addat aut detrahatur, quo mi-